

”Snacket” om tätorten

FOTO: LARS SUNDVALL

Nu kommer ”snacket igång” om framtidens tätort. Det gäller att delta, påverka och argumentera om badhusen, biblioteken, skolorna, servicen i Gällivare och Malmberget. En levande diskussion behövs!

***En tätort! - Vad händer med näringslivet,
utbildningen, kulturen och idrottsanläggningarna?
- Delta i en studiecirkel !***

sid 6-7

**Blomlådor
blir farthinder**

sid 3

**Miljöstationer och
återvinningsgårdar**

sid 3

**En dator till
alla lärare**

sid 5

Bo Nilsson festival med Tommy Körberg sid 4, 10

Vassaratorget i vinterdräkt

Under sommaren har det varit festligt i Gällivare centrum. Varje lördag har föreningar och företag anordnat program för Gällivareborna och turisterna. Det nya namnet är Vassaratorget som fastställdes av en jury. Nu fortsätter vi festligheterna med att öppna Vinter på Vassaratorget.

en idé om vinterskulpturer på Vassaratorget. De har hämtat is från Abborrtjärn och byggt upp ett isslott. Vikten på isborgen är 3 ton. Albert berättar att i Kina och Japan har de arbetat med isskulpturer i tusentals år. De bygger upp isslott i full storlek

Premiär blir söndag den 27 november. Kommunen, köpmannaföreningen och Domus har lovat att göra en trivsamt start på julfirandet. Albert Falck har tillsammans med personal från tekniska kontoret arbetat fram

I mars blir de klar med en annorlunda prispall som kommer att finnas vid stora scenen på Vassaratorget. Junior VM:s alla prisutdelningar kommer nämligen att ske på Vassaratorget.

Människorna i Vettasjärvi vårdar sommar-graven som har sett livet komma och gå sin väg. Foto: Anders Alm

Nikkaluokta ligger i Gällivare kommun. En vacker fjällanläggning. Johan Haugli och Henrik Sarri välkomnar besökarna.

Sommaren blev en succé!

1994 blev en bra turistsommar. Turisterna "upptäckte" vår fjällvärld och fjällanläggningarna hade bra beläggning som det brukar heta på turistspråket. I Nikkaluokta besökte många den vackra turistanläggningen. Johan Haugli och Henrik Sarri är nöjda med sommaren som har varit och ser med optimism emot en bra vårvinter och sommar.

trafiken och framtidens tätort speglas i några artiklar. Det är områden som du berörs av och det är också viktigt att du deltar i debatten som öppnas om framtidens tätort. Du är välkommen att delta i studiecirkelarna som nu startas.

Den här gången måste jag avsluta med ett recept som jag fick av en Kirunafamilj vid rastplatsen vid Skrövån. Mannen i familjen döpte bakverket till Kirunaskorpan och jag får säga att den smakade bra:

Kall smördeg
250 gr mandelmassa
1 ägg
1 näve riven apelsinskal.
Kavla ut smördegen. Blanda mandelmassan, ägg och apelsinskal. Fyll degen med Kirunaskorpan! Blandningen, rulla i-hop. Pensla med ägg och strö på pärlsocker. Grädda i 200 grader under 20 minuter.

Lars Israelsson

Året i Vettasjärvi

Byn Vettasjärvi har blivit aktuell genom en utställning av Anders Alm och Lars Elenius. De har följt vardagen i Vettasjärvi. Deras beskrivning av livet i byn är en hyllning till skogens barn. Nu visas utställningen om skogens barn i Gällivare hembygdsmuseum. Missa inte tillfället att se vardagens människor och livet i Vettasjärvi.

I nästa nummer:

Vad händer i Nattavaaraområdet och Kaitum?

Partierna om budgeten.

Sanningen om vårt dicksvatten

Tryggare trafikmiljö för barn

Gällivare kommun har dragit igång flera projekt för att få en säkrare trafikmiljö. Gång- och cykelväg Kullevägen, delen Kirunagatan - Falkgatan, trafik hinder vid Messhedsvägen och Tallbackaskolan, avstängning av Wennerströmsvägen är några av de projekt som tekniska kontoret har genomfört.

Sven-Erik Möller är ansvarig för trafikfrågorna. Han möter ofta föräldrar som är orolig för sina barns skolvägar. De berättar att deras barn har svårt att uppmärksamma bilar som kör fort och de anser att kommunen måste bygga trafikdämpande hinder.

Nu erbjuder tekniska kontoret fastighetsägare att på kommunens lokalgator själva placera blomlådor vid deras egna lokalgator. Blomlådorna skall vara 1 x 1 m 50 cm höga och gjorda av trä. Den som är intresserad ska kontakta tekniska kontoret

Hastighetsbegränsning

Tekniska kontoret utför trafikmätningar för att fastställa trafikrytm och antal fordon/dygn. Om det visar sig att hastigheten är för hög kan gatan bli föremål för ombyggnad med trafikgupp eller avsmalning av körbanan.

Skolorna är engagerade i en bättre miljö genom att kartlägga barnens väg till skolan. Tekniska kontoret får senare detta material och kan ta ställning till att förbättra trafikmiljön.

Wennerströmsvägen avstängd

Förskolebarnen vid Hedgården har haft en farlig trafikmiljö vid Wennerströmsvägen. Nu har vägen blivit avstängd och därmed har barnen fått en säkrare trafikmiljö när de måste korsa vägen till Hedskolans matsal.

Ringlinjen - gratis buss till Malmbergets centrum

Nu är det över 10 år sedan som ringlinjen infördes i Malmberget. Motivet var att försöka eliminera de bekymmer som den allt mer växande Gropen innebär för Östra Malmberget.

Bussen åker från busstationen måndag, onsdag och fredag kl 10.00, 12.00 och 14.00. Några minuter senare kan bussresenärerna från Östra Malmberget stiga på och åka till Malmbergets centrum.

Ringlinjen åker förbi de vackra husen i Hermelin och Kilen. Foto: Lars Sundvall

Gratisbussen åker även mot Hermelin 20 minuter efter avgången från busstationen.

Gunnar Risner är busschaufför som berättar att resenärerna är mycket nöjda med ringlinjen. Det är främst äldre personer som använder bussen för att handla i centrum. Men också dagisbarn åker till biblioteket för att låna böcker.

Ett populärt besöksmål är också pensionärernas träffpunkt i Hermelins gruvstuga. Men det finns plats för flera att åka Norrbottens enda busslinje med 0-taxa.

Sally Stenberg och Björn Olsson är resenärer på ringlinjen. Foto: Lars Sundvall

Nytt biljettsystem på bussarna

Nu har Swebus börjat med ett nytt biljettsystem. Biljetterna köper du direkt av föraren. Periodkortet använder du enkelt i en kortautomat. Snabbt och enkelt för alla. Men du kanske undrar vad det kostar att åka mellan Malmberget och Gällivare. Om du reser mellan kl 8,21-13,30 kostar det faktiskt endast 55 kr för 10 resor. Övriga tider blir det 108 kr.

Enkelbiljett kostar 12 kr och ett periodkort som gäller för obegränsat antal resor under 30 dagar kostar 265 kr. Barn betalar cirka hälften av dessa summor. Vår uppmaning blir Åk buss - Du spar mer än pengar.

Roger Uusitalo ser på när Monica Isaksson sätter in sin biljett i kortautomaten. Foto: Lars Sundvall

Nu satsar vi på miljön!

Gällivare kommun har inte varit på första plats i kommunernas miljövänliga. Men nu tänker vi bättra oss genom att börja förverkliga avfallsplanens olika förslag.

Under vintern kommer miljöstationer att placeras vid Statoil i Gällivare och Malmberget, samt Konsum i Koskullskulle. Miljöstationer skall ta emot miljöfarligt avfall från hushållen, spilloljor, färgrester och lösningsmedel. De byggs av lärkräd som är ett mycket miljövänligt

trä. Vid miljöstationer ställs sk återvinningsgårdar för glas och papper.

Under 1995 blir det flera återvinningsgårdar vid bostadsområdena och vid Kavahedens avfallstipp byggs en återvinningscentra.

Kommunbladet kommer att starta upp med en aktuell miljøruta och informera dig om hur avfallsplanen blir en verklighet för kommuninvånarna.

Lars Tano är anställd som projektledare med ansvar att förverkliga avfallsplanen. Foto: Lars Sundvall

200 Gällivarebor tycker till om kommunen

Den kommunala verksamheten har under de senaste åren arbetat mycket med sk målstyrning. Det är en metod som klargör politikerna och tjänstemännens gränser och arbetsområden. Gällivare kommuns politiker och anställda har genomgått kurser och seminarier för att lära sig använda målstyrningens fördelar. En viktig del är att regelbundet utvärdera sin verksamhet. Kommuninvånarna har "drabbats" av detta genom enkäter per brev men också genom telefonintervjuer.

Positiva Gällivare kommun

Under hösten har en enkät besvarats av 200 Gällivarebor. De fick svara på 21 frågor och med möjlighet att även ge ordent-

Helene B. Röckner har varit ansvarig för enkätundersökningen om Gällivarebornas synpunkter på den kommunala verksamheten. Foto: Lars Sundvall

liga motiveringar. En sammanfattning av svaren visar att kommuninvånarna är nöjda/mycket nöjda med:

- kvalitén på den kommunala servicen
- de anser ej blivit felaktigt behandlade
- de trivs mycket bra med att bo i kommunen
- kommunbladet
- de flesta anger också att de gärna bor kvar i kommunen när de pensioneras
- de är nöjda med skötseln av parker och grönområden
- sotning samt sophämtning fungerar också bra
- de tycker det är bra att vi frågar dem vad de tycker

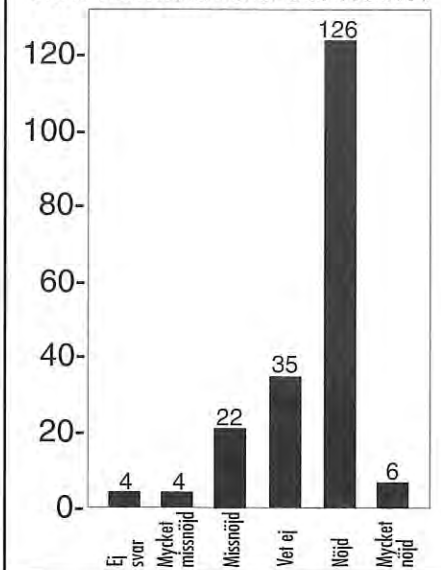
Negativa Gällivare

Men det finns också områden som inte ger något entydigt svar, utan anses som både bra och dåliga är följande:

- kunskap om den kommunala verksamheten samt Gällivares näringsliv
- att få svar på sina frågor vid kontakter med Gällivare kommun
- att nå politiker och tjänstemän i Gällivare kommun
- busstrafiken i tätorten och på landsbygden

- felavhjälpning vid "felanmälan"
- snöröjning
- kvalitén på dricksvattnet

Är du nöjd med kvalitén på den kommunala servicen?

Mannen från provinsen

Den 26 november smäller det. Tommy Körberg och Stefan Nilsson kommer hit och gör ett visprogram med musik av en malmbergare - Bo Nilsson.

Historien om Bo är många och malmbergarna är som regel mer bekant med myterna kring mannen än musiken som han gjort. Bo är inte särskilt populär i Malmberget. Antingen har man inte hört talas om honom eller också fnyser man lite och klämmer till med nåt i stil med: "Han ja!... som gör bitar som låter som när man ramlar ned för en trapp".

Nu handlar inte misstänksamheten bara om Bo's komponerande, den handlar i hög grad om hans person. Han har till skillnad från de flesta malmbergare (disponenter och fackombuds-män inräknade), blivit kallad för geni - och dessutom gjort något så omalmbergskt som att själv tagit ordet i sin mun, om sig själv: "Jag är ett geni - och detta känns lajbans! (fritt ur Spaderboken, Bonniers 1964).

Det här är mer än vi kan tåla häruppe, trots att det faktiskt är sant och

trots att var gång Bo har sagt "Ordet" så har alltid narrkåpan varit på och han har bevakat oss med en illsug glimt i ögonvrån för att se om vi förstätt.

Det har vi som regel aldrig gjort. Detta har i sin tur mynnat ut i den Nilssonska devisen: "Jag har inte blivit berömd tack vare Malmberget, utan trots det!". Katten och Hunden som ger varandra fel signaler och strax hade vi skällt ner Bo till Stockholm där han nu sitter uppklädd i en lägenhet på Kocksgatan.

Men vad har karlen egentligen gjort? Musiken till Hemsöborna och Bombi Bitt och jag, brukar nämnas men sen tar det stopp. Sanningen är att den att det finns minst ett trettiotal LP-skivor med hans musik - bara i Sverige! I alla lexica nämns han som en av efterkrigstidens viktigaste kompositörer. Världens bästa dirigenter har tagit sig an hans verk. Kungliga biblioteket i Stockholm har förvärvat hans handskrifter. Och han har gjort uppbrott flera gånger!

Förvåningen över hans begåvning vid genombrottet i Köln -56, var stor, men när hans avsteg från avantgardismen gjordes och musiken blev romantisk, folkslig, då blev musikvärlden nättopp än mera förvånad! När plötsligt melodierna hade drag av pappa

Birgers fiol och farbror Broles dragspel, då förstod inte kritikerna nånting och i Malmberget var han redan förskjuten.

Inskränkthet eller vidsynthet? Vad präglar oss häruppe egentligen? Om det är till nån tröst så tror jag att för Bo blev Darmstadt lika trångt som Malmberget!

Och är det inte så ändå, att det är roligare att höra en historia som man inte förstår poängen på än att lyssna på en som man hört förut? - det är roligare att se en film där man inte i förtexten förstår vem som är skurken och det är roligare att se en bild som inte säkert föreställer en svan, det kan vara en häst också. Är inte alltid det svårtydbara intressantare än det övertydliga?

Svaret är kanske inte självklart - ja!, men när jag var liten målade jag alltid två solar på mina teckningar, en i varje hörn, för symmetris skull och det tog tid för mig att lära mig att vår värld bara har en sol och den kan sitta snart sagt överallt på ritpapperet, och dessutom, inga sjöar har blått vatten.!

Bo kommer upp den 26/11. Då spelas också hans nyskrivna verk för brasskvintett "Vykort till Gällivare". Om du också har slutat rita två solar så tycker jag att Du skall försöka fixa en biljett!

Informationsteknologi - En viktig framtidsfråga för Gällivare

Människan i centrum i Gällivares

IT-Strategi

Vi bör utgå ifrån människan, inte tekniken, eftersom det i ett informations-/kunskapssamhälle kommer vara människorna och deras kompetens som är den viktiga råvaran. Vi måste i Gällivare skapa fler producenter inom området, alltså hitta fler produkter eller tjänster att sälja via de digitala motorvägarna.

Ungdomarna, vår nya råvara.

Att ungdomen är Gällivares framtid är en sanning i dubbel bemärkelse. Det är de som sitter på de nya ideerna och accepterar datorerna som ett naturligt inslag i samhället. De är vår nya råvara, en råvara som kan vidareförädlas och utvecklas

i Gällivare. Ju fler som stannar och utvecklas här, desto större framgång för orten.

Datorn behöver avdramatiseras och ses som ett nytt verktyg. Ett verktyg som dock tillsammans med mänsklig kunskap och nya kommunikationsmöjligheter kan förändra vår tillvaro. Vårt geografiska läge behöver inte längre vara en nackdel, tillgodogör vi oss informationstekniken rätt, kan vi istället vända det till en fördel.

En dator till alla lärare

Förutsättningen för framgång är att vi lyckas tillvarata och utveckla befintlig kompetens på området samt att ställa om vårt utbildningssystem med inriktning på informationsteknologi. Lärare och utbildare är nyckelpersonerna. En dator och utbildning till varje lärare är därför viktigare än datorer till alla elever.

Grunden bör läggas redan i grundskolan, för att fördjupas och specialiseras på gymnasiet. Den nya tekniken breddar även möjligheterna för universitets- och högskoleutbildning på distans.

Team 2002 är utvecklingsprojekt för utveckling av företagsamheten på orten. Projektet drivs av den lokala företagarföreningen. Sponsorer är företagarföreningen, Gällivare kommun/Expandum, Landstinget och LKAB.

Lokala utbildningsföretag, ex. AMU, bör snabbt kunna bidra med näringslivsinriktad utbildning för befintligt näringsliv.

Gemensam påfart på de digitala motorvägarna.

Inom näringslivet behövs en attitydförändring. Tjänsteproduktion och informationsteknologi måste jämsättas med tillverkningsindustri hos beslutsfattare och finansierare. Här avser vi till exempel företag som arbetar med kultur- och mediaproduktion. Någon form av anslag till företag som satsar inom IT-området skulle kunna snabba upp utveck-

lingen. Det skulle även höja statusen och därmed intresset för entreprenörer och företag att satsa inom området.

En IT-satsning kräver även infrastrukturella investeringar. Gällivare behöver ha en bredbandig digital förbindelse, typ ATM, med omvärlden samt ett fungerande internt "kommunnät". Alla medborgare och företag måste utan allt för stora kostnader kunna ansluta sig till detta och genom detta även erhålla en påfart på den digitala motorvägen ut i världen.

Team 2002, "Dator/Mediagruppen"

Delta i debatten - Påverka före beslutet

Nu går startskottet för en intensiv diskussion om framtidens tätort. Ett rådslagsmaterial har i dagarna presenterats och nu har du chans att säga din mening. Tiden för diskussion är satt till den sista mars 1995. Kommunbladet har gjort en sammanfattning av rådslagsmaterialet men vill också uppmana dig att delta i en studiecirkel.

Tätortsgruppen tillsattes av kommunfullmäktige i februari 1993. Gruppen har bestått av Hans Isaksson (s), Alvar Ejeblad (s), Ronny Liljeholm (s), Ove Haarala (v), Antero Ijäs (m) och Ivan Sörblom (gfd).

De har utarbetat en analys och ett studiematerial om tätorten. De är eniga i en slutsats att Gällivare-Malmberget skall ses om en tätort. Det är en förutsättning för en långsiktig attraktivitet och konkurrenskraft.

Gällivare i omvärlden

Det finns i Europa 78 244 kommuner som är våra konkurrenter. Alla kämpar för att behålla och skapa nya jobb. Näringslivet har i Veckans Affärer pla-

cerat Gällivare som nummer 186 i den svenska kommunliga.

En glädjande slutsats är att Gällivares befolkningsantal ligger inom den grupp av kommuner som har en tendens att öka sin befolkning. 1993 ökade faktiskt Gällivare sin befolkning. Men vi ska dock komma ihåg att det skiljer ca 5500 invånare från toppåret 1961.

Gällivares kommunala ekonomi är kärv liksom alla andra svenska kommuner. Vi ligger i tio i topp listan över de kommuner som har den högsta kommunalskatten. Avgifter finansierar ca 10%. Slutsatsen blir att besparingarna kommer att fortsätta och att Gällivare måste lita på sin egen förmåga.

Nu startar diskussion om framtidens tätort. Statyn vid simhallen i Malmberget får symbolisera att "snacket" måste komma igång.

Vem är attraktiv?

Alla kommuner arbetar för att visa upp sin bästa sida. Det gäller att vara en "spjutspets" inom olika områden och därmed bli en "het plats" i framtiden.

En god åldringsvård och barnomsorg tillsammans med skolan är grundbultarna i samhället. Men kvalitén är en avgörande faktor vid valet att vara en "het plats".

Skidgymnasiet och informationsteknologin (IT) är sk spjutspetsar inom utbildningens område. En trygg och stabil kommun ger ett förtroende vid val av ett företags lokalisering.

Kommunikationerna är också viktiga inslag i en ort attraktivitet. Gällivare har goda tåg- och flygförbindelser.

De mjuka fördelarna

Det är de frivilliga områden som inte styrs av några lagar som ger mest utrymme för annorlunda satsningar.

Gällivare är en kommun med aktiva föreningar och bra fritidsanläggningar. Inom kulturens område är det också viktigt att tillhöra eliten.

Gällivare har blivit ett föredöme för sina positiva satsningar på ungdomar. De har i sin tur räknat upp följande fördelar med att bo i Gällivare:

- ▶Närhet mellan människor
- ▶Lättare än i storstaden att få en egen identitet
- ▶Ett rikt serviceutbud ("allt finns som behövs")
- ▶Vana vid förändringar (och arbetslöshet)
- ▶Goda kommunikationer
- ▶Livskvalitet och närhet
- ▶Produktiv arbetskraft

Det är livskvalité att bo i Gällivare med en fin naturmiljö som också lockar turister från när och fjärran. Begreppet Friska Gällivare och dess fördelar ger

oss en nyckel till att vara en attraktiv kommun.

Ett nytt kommunalt tänkande

Den kommunala förvaltningen har under de senaste åren blivit mera nytänkande och börjar gå ifrån förvaltarrollen. Det gäller att snabba på denna utveckling och ett inslag är att tänka i en tätort och komma ifrån dyrbara dubbelinvesteringar. Helheten måste gå före särintressen.

Tätortsgruppens förslag

Gällivare Malmberget måste betraktas som en tätort. Avståndet är endast 4 km och det är inte rimligt att satsa på dubbelinvesteringar p.g.a. avståndet. Det krävs istället koncentration, anser tätortsgruppen.

Förslagen som presenteras skall ses som exempel. Vägen till framgång är, enligt tätorts-

gruppen, att med gemensamma ansträngningar över parti- och ortsgänser skapa förutsättningar för framtidssatsningar och besparingar.

En simhall räcker för en tätort, anser tätortsgruppen.

Gällivare som affärs- och näringslivscentrum

Tätortsgruppens kartläggning visar att de allra flesta industrier och företag är lokaliserade till Gällivare- eller Mellanområdet. Det enda stora undantaget är

LKAB. Ordspråket bör vara vid nya lokaliseringar av företag: "Hos oss ligger du vägg i vägg med allt vad du behöver".

Malmberget som utbildnings- och kulturcentrum

Malmberget är redan idag ett utbildnings- och kulturcentrum. Men det gäller att kraftsamla och därför måste det ske en koncentration av kultursatsningarna.

Koncentrera biblioteksverksamheten till Malmberget

Biblioteksverksamheten i kommunen koncentreras till Malmberget. Detta innebär att resurser kan komma att omfördelas mellan biblioteken. Kommunens uppdragsverksamhet koncentreras till Folkets Hus i Malmberget.

Tätortsgruppen har dock noterat att ett problem kan uppstå genom att teaterscenen i Folkets Hus är otillräcklig.

Idrottsanläggningar koncentreras till Mellanområdet

Gällivare-Malmberget har en positiv profil inom idrott och friluftsliv. Denna profil kan utökas genom att utveckla Mellanområdet till ett idrottscentrum. Det innebär att Tallbacka på sikt skall bli centrum för den organiserade idrottsverksamheten i kommunen.

Några kommunala anslag till investeringar i idrottsplatserna i Gällivare och Malmberget kan

De framtida idrottsanläggningarna skall byggas vid Mellanområdet och Tallbacka

därför ej utgå. Simhallarna skall också koncentreras till en simhall.

Skidanläggningar koncentreras till Dundret

Dundret har redan idag ett bra namn inom vintersporten. Det är därför rimligt att från kommunens sida styra de framtida satsningarna till Dundret.

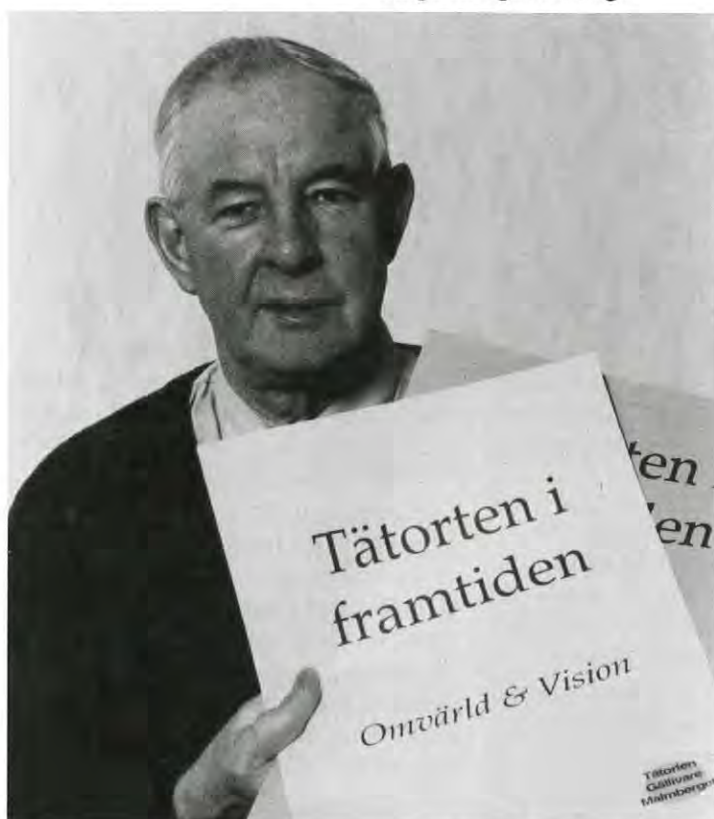
Utbyggd kollektivtrafik

Kommunikationerna blir viktigare genom den koncentration som sker av anläggningarna. En utvecklad kollektivtrafik behövs som tar hänsyn till miljökrav och tätortsgruppens förslag.

En effektiv kommunal förvaltning

Resurser kan i framtiden endast frigöras genom en effektiv förvaltning som samordnar all sin verksamhet. Det kan gälla lokaler, utbildning, dataresurser och turistintressen.

BESTÄLL RÅDSLAGE
Vi skickar gärna materialet från tätortsgruppen.
Ring eller skriv till
982 81 Gällivare Kommun
tfn 0970 - 18 000

Hans Isaksson, ordförande i tätortsgruppen, inbjuder alla att lämna sina synpunkter på tätortsgruppens idéer. Delta gärna i en studiecirkel och säg din mening, säger Hans.

Konsumenttrutan

Nu inför vintern är det hög tid att rusta upp, komplettera eller byta ut värmeanläggningen hemma i villan eller i radhuset. Du som behöver vägledning har stor nytta av följande böcker som

Konsumentverket har tagit fram. Böckerna kan beställas genom konsumentsekreteraren tel 0970-18273.

Värme i småhus

Boken vänder sig till dig som planerar att rusta upp, komplettera, byta ut eller vill öka dina kunskaper om husets värmeanläggning. Boken beskriver olika värmesystem, olika regleringar, värmepumpar och mycket annat. Priset för boken är 95 kr.

Värmepumpar, värmeväxlare, solfångare

... kan vara ett alternativ för den som vill komplettera husets olje-, eller elvärme för att sänka värmekostnaderna. I boken får du förklaring hur de olika systemen fungerar och visar på för- och nackdelar. Tester av frånluftsvärmepumpar, elradiatorer och styrsystem. Marknadsöversikter för övriga produkter. Pris för boken är 75 kr.

Olje-, och eluppvärmning av småhus

Häftet innehåller tester och marknadsöversikter av kombipannor, oljebrännare, oljekassetter och varmvattenberedare. Häftet kostar 40 kr.

Att värma med ved

Ger dig råd om eldning och vedhantering. Tester och marknadsöversikter finns i boken som kostar 75 kr.

Berit
Haapaniemi,
konsumentväg-
ledare

Rådgivning till kvinnor med drogproblem

Kvinnors användning av alkohol och andra droger har ökat. Det är speciellt unga kvinnor som riskerar att fastna i ett beroende. Kvinnorna har svårt att träda fram och söka

hjälp för drogproblem. De söker istället vård för olika symptom som är en följd av drogbruket. Dagens behandlingsformer är nu anpassade till kvinnornas förutsättningar och behov.

Socialtjänsten i Gällivare erbjuder nu rådgivning till kvinnor över 18 år med drogproblem. Rådgivningen sker från en mottagning som finns i vårdcentralen i Malmberget. Maria Apelqvist och Catrin Mattsson är de socialsekreterare som kommer att finnas vid mottagningen.

Deras metod är att tillsammans med kvinnorna utarbeta individuella program. I detta ingår samtal samt vid behov kontakt med sjukvårdens personal för undersökning och medicinsk behandling.

Anhörsamtal kan också erbjudas. Verksamheten bygger på sekretess vilket innebär att inga uppgifter lämnas ut utan samtycke. Inga register eller journaler

över samtal upprättas. Mottagningen är öppen varje torsdag kl 08.00-12.00. Telefontid är mellan 08.00-09.30 och telefonnumret är 197 07. Verksamheten drivs med kommunens personal och landstinget står för lokalerna.

Lediga lägenheter

30 september fanns det 160 lediga lägenheter hos Gällivarehem. De finns på Elevhemsområdet 82 st, Centrala Malmberget 42 st, Mellanområdet 17 st, Gällivare 19 st. Vidd du veta mera om storleken på lägenheterna - ring Gällivarehem 0970-210 40.

Maria Apelqvist och Catrin Mattsson erbjuder rådgivning till kvinnor med alkohol-, och drogproblem

Tommys fiskespalt

De tre kommunerna efter älv-dalen -Gällivare, Boden, Jokkmokk- har tillsammans med Vattenfall och Kammarkollegiet träffat en överenskommelse om fiskevårdande åtgärder i Lule älvdal. I vår kommun berörs Stora luleälvens sjöar uppströms Porjus

Fjällfiske är en viktig fritidssysselsättning för kommuninvånarna.

Vattenfall skall årligen utföra eller bekosta utsättningar av öring och/eller i huvudsak med följande fördelning: Lulejaure 2000 öringar, Langas 1000 öringar, Satsjaure 1000 kanadarödingar. I första hand skall Parkiöring eller Bergnäsöring användas med början under detta år.

Utsättningarna av kanadaröding på Satsjaure ska kunna bytas ut mot öringutsättningarna. Medelvikten på öringen skall vara mellan 160 - 300 gr.

Vattenfall ansvar för utsättningen. Ansvaret för odling och utsättning åvilar Vattenfall. De ska även betala en

engångsavgift på 100000 kronor som ska användas till fiskevårdande åtgärder i tilloppsbäckar mm.

För avelsfiskstammarnas uppbyggnad skall Vattenfall avsätta ett engångsbelopp av 150 000 kronor till en gemensam fond.

Vattenfall skall för framtiden svara för följande driftkontroll:

a. Årlig brickmärkning av 900 öringar eller kanadarödingar

b. Årlig redovisning av utförda åtgärder och återfångster av märkt fisk.

c. För att möjliggöra uppföljning av den biologiska utvecklingen skall Vattenfall dessutom inbetala en engångsavgift av 300 000 kronor till Fiskeriverket

En samrådsgrupp bildas för Luleälven bestående av Fiskeriverket Luleå, en representant från varje kommun, länsstyrelsen, Vattenfall och vid behov också en företrädare för fiskevattenägare och sportfiskeorganisationer.

Ansvaret för engångsbeloppens användande faller på Fiskeverket efter diskussion med samrådsgruppen.

Laxtrappan i Linafallet rustas upp

Sommaren har varit fantastisk ur sol- och värmesynpunkt. För fiskarna (i vattnen) har det däremot inte varit så trevligt. Värmen och torkan har gjort att insektslivet på vattenytan varit mycket dåligt, vilket bestyrks av få vakringar. Den höga temperaturen i vattnet har gjort fisken slö. Svalka har den fått i de djupaste groparna eller i de starkaste strömmarna. Fångstmässigt har det då naturligt varit lite sämre, men det kompenseras npg ett annat år.

Nät i sportfiskevatten

Det mest tragiska är att en del personer använder nät i sportfiskevatten. Jag vill säga till dem följande: - Tänk lite längre

och på dina barn. Har inte de också rätt att få uppleva fina fiskevatten. Och dessutom, lämnar vi näten hemma, så har vi förhoppningsvis också ett bra fiske i framtiden.

Vi måste också skärpa oss mot nedskräpningen och alltid ta hem soporna. Du vill väl inte själv återkomma till en bra fiskeplats full av sopor.

Laxtrappan i Linafallet rustas upp. Under hösten har laxtrappan i Linafallet börjat rustas upp.

Den uppfördes 1958 och är nu i behov av omfattande reparationer. Fiskeriverket ansvarar för upprustningen och även det framtida underhållet.

Kommunalråden Roland Lång Överkalix och Gunborg Engman-Ericsson Gällivare är glada över att laxtrappan i Linafallet rustas upp.

En hyllning till

BO NILSSON

Malmbergets stora tonsättare Bo Nilsson kommer hem igen. Rubrikerna kunde bli många och stora inför konserten och Bo Nilsson-festivalen i Gällivare den 26 november. På scen står då Tommy Körberg och pianisten Stefan Nilsson. Deras uppdrag är att sjunga och tolka visor av Bo Nilsson. Vid samma tillfälle uruppför en Brasskvintett från Musikhögskolan i Piteå ett stycke specialskrivet för Gällivare kommun, Vykort till Gällivare. Lars Hedström har skrivit en betraktelse om Bo Nilsson.

Från Malmberget till Världen!

Nog är den här konserten en speciell händelse av stort format. Bo Nilsson är nämligen vår internationellt sett mest kände tonsättare.

Han föddes i Skellefteå 1937 men växte upp i Malmberget och även om han var ung när han lämnade samhället finns det ingen tvekan om att det är Malmberget som har präglat honom - på gott och på ont. Bo Nilsson brukar själv säga att han blev berömd, inte tack vare - utan trots Malmberget.

I våra musiklexikon kan vi läsa om det inflytande som den unge Bo Nilsson fick på tonsättare och musiker runt om i Europa och världen efter sin succédebut i Köln 1956, blott 18 år gammal.

Vid den tiden fick Bo Nilssons musikaliska resa lyftkraft och hans stjärna lyste klart under 50- och 60-talet. Men hans musikaliska bana startade tidigare, i uppväxtens Malmberget.

Hans far Birger var den som ledde honom in i musikens värld.

Utöver att spela dragspel lärde Birger sin son notskriftens, pianospelets och harmoniernas hemlighet.

Men Bo Nilsson är inte bara 50- och 60-talets internationellt erkände tonsättare. Han är fortfarande verksam som tonsättare och författare. Ett faktum som inte minst kommer att bli uppenbart i Gällivare den 26 oktober.

CD, bok och utställning

Lagom till kommunens Bo Nilssons-festival utkommer en CD och boken Missilen, den förnämliga barn- och ungdomsskildring som Bo Nilsson påbörjat.

CD:n heter Ravallac och innehåller guldorn ur Bo Nilssons stora produktion av musik till visor, filmer och TV samt även nyskriven musik och text.

Musiken framförs av Tommy Körberg och Stefan Nilsson. Dessutom kommer alltså det specialskrivna musikstycket Vykort till Gällivare att framföras av en Brasskvintett från musik-

högskolan i Piteå.

Det visar i alla fall att Bo Nilsson, även om han en gång i tiden lämnade Malmberget med blandade känslor - kanske rent av med en känsla av att äntligen bli fri! - nu har återvänt till hembygden.

Återföreningen kommer att bli en värdig föreställning och en musikalisk upplevelse och samtidigt ett sätt för Gällivare kommun att visa sin uppskattning av en av hembygdens stora konstnärer.

Konsert och CD skiva kommer dessutom att ackompanjeras av premiären på en utställning om Bo Nilsson och hans musik, en utställning som kommer att visas på Gällivare hembygdsmuseum.

Lördag den 26 november 1994 kommer att bli en viktig och märklig dag i Gällivare, den saken är klar!

Bo Nilsson framför barndomshemmet i Malmberget.

Foto: Kjell E Lundberg

BO NILSSON

festival

GÄLLIVARE • LÖRDAG 26 NOVEMBER

KL 19.00: KONSERT I BLÅ FORELL
Kvällens värd: Svante Lindqvist
Uruppförande av det specialskrivna stycket **VYKORT TILL GÄLLIVARE** framfört av brasskvintett från Musikhögskolan i Piteå.

VISOR m.m.
med musik, eller text och musik, av Bo Nilsson framförda av **TOMMY KÖRBERG** och **STEFAN NILSSON**

CA KL 21: INVIGNING AV BO NILSSON-UTSTÄLLNING
Hembygdsmuseet, Centralskolan.

CA KL 21.30: VICKNING I CENTRALSKOLANS CAFÉ

Förköp från 1 november på biblioteken i Gällivare och Malmberget.
Konsert: 150 kr. Konsertvickning: 225 kr

Sopor, Nordström och Stenbron

Det vackra Hakkasfallet som bara väntar på besökare.

En parkarbetares vardag

Det finns platser som alltid finns i minnet. Stenbron är en sådan plats som inrymmer många minnen. Gamla Kalixvägen som var en slingerväg med den vackra Stenbron, 13 km från Gällivare. Det fanns nämligen en milstope som sa att det var så långt till Gällivare. Idag står

Jag och fotografen Lars Sundvall har stämt möte med Tommy en tidig fredagmorgon. Vi åker till Stenbron och parkerar bilen. Några minuter senare kommer en mindre lastbil. Det står käckt "Friska tag..." och tekniska kontoret på bilen. Ut ur bilen hoppar Tommy Nordström. Han hälsar kraftfullt och så börjar hans arbetsdag i Stenbron.

Ved lämnas vid eldplatserna, toalettpapper byts, skräp plockas ihop och sopsäckar bärs iväg till lastbilen. Det går snabbt och Tommy poserar vant framför kameran. Han ropar glatt - Sopor, Nordström och Stenbron. Sen hoppar vi in i hans lastbil och åker iväg mot nästa rastplats.

Beröm från norrman och finska

En norsk turist berömmar Gällivare kommun för den fina skötsel av rastplatsen.

Nästa stopp blir vid Leipojärvisjöns rastplats. Två bilar står parkerade och nyfiket börjar jag fråga bilisterna om varför de har stannat på denna rastplats. En pigg norrman berättar att han är på väg till Piteå och sen börjar han berömma de svenska rastplatserna. Rent och snyggt och så ligger denna rastplats så vackert vid sjön.

I den andra bilen är det en finska som är på väg till Ritsem för att göra en fjällvandring. Hon är också nöjd med rastplatsen och känner sig utvilad inför de ca 30 bilmil som återstår.

Tommy har under tiden gjort sina arbetsuppgifter och så fortsätter vi till nästa plats.

Toaletter, sopor och ved

Tommy berättar i lastbilen om att han är säsonganställd. Han trivs med sina arbetsuppgifter som består även att fixa vägs skyltar i tätorten, samt den blandning av arbetsuppgifter som en parkarbetare har på tekniska kontoret.

Men idag handlar det om rastplatser så Tommy berättar att det har nog varit rekord med sopor från rastplatserna. 22 sopsäckar brukar bli hans skörd efter en dags resa till

det på Lulevägen 11 km men det är väl tiden som har minskat avstånden. Men vad har Stenbron med Tommy Nordström, parkarbetare, att göra kan man fundera. Stenbron är idag en rastplats som är en av Tommys arbetsplatser.

Skrövbron. Veden "brinner" ibland för snabbt upp så det blir att byta regelbundet. Och det går mycket toalettpapper...

Välskötta toaletter är viktiga för att turisterna skall trivas på rastplatserna

Skrövfaller, Mäntyvaarabron och Skrövbron

Vår resa fortsätter och Tommy fortsätter med att göra rastplatserna fina för nya besökare. Det är ju faktiskt bilden av Gällivare kommun som präglas vid det första besöket. Och rastplatserna är ju i regel det första stoppet för en turist som kommer till våra trakter.

Tommy betonar detta flera gånger och varnar för att minska skötseln av rastplatserna. Vad blir intrycket av Friska Gällivare om rastplatserna är smutsiga och skräpiga, säger han.

Vid sista stoppet i Skrövbron träffar vi en Kirunafamilj som berömmar de välskötta rastplatserna i Gällivare kommun. Sen bjuder de oss på kaffe och Kirunaskorpan. En ljuvlig skapelse som du kan prova baka själv - receptet finns på sidan 2.

Nu fortsätter Tommy Nordström till soptippen i Gällivare med 22 sopsäckar.

DET HÄNDER I GÄLLIVARE

Friska

Frälsningsarmén firar 100 år 6 - 8 januari 1995

Efterlysning! Frälsningsarmén efterlyser bilder över sin 100-åriga verksamhet i Malmberget. Låna din bild till bibliotekets bildarkiv.

*Lea Wikström har fångat Frälsningsarméns scoutkår i Malmberget. Vi behöver din hjälp med att namnge alla de som är med på bilden. Kom till Adolf Henriksson hallen i Malmbergets bibliotek och se närmare på denna bild och alla andra bilder från badhuset, husmodersskolan, lasarettet och Solgården.
Foto: Lea Wikström ur Norrbottens museums bildarkiv.*

Museidagar med Norrbottens museum

I helgen invigde kommunalrådet Gunborg Engman-Ericsson och museichefen Majvor Östergren museidagarna i Gällivare Folkets Hus. I Malmberget så visas Lea Wikströms bilder som inte tidigare visats upp för allmänheten. Gällivare hembygdsmuseum visar den fina bildutställningen om Skogens barn i Vettasjärvi. Livet i dagens byar har skildrats varsamt av Lars Elenius och Anders Alm. Dessutom blir det visning av historiska filmer i Centralskolans café. Museidagarna pågår under tiden 20 - 23 november.

500 deltagare i MALMCUPEN

Under allhelgonahelgen invaderades Malmberget av 500 hockeyungdomar. Det var nämligen dags för Malmcupen som arrangeras av MAIF:s Ishockeysektion. 20 lag deltog från Sverige, Finland och Ryssland. Spelarna är 11-13 år och det var matcher i Malmbergets Ishall från kl 06.00 till kl 23.00. Det är givetvis mängder av arbete som krävs för att ordna logi, mat och program under tre dagar. Men tack vare att föräldrarna ställer upp så blev det väl-ordnade tävlingar.

MAIF:s lag tränade intensivt inför Malmcupen.

Junior World Championships - Nordic Ski

Snön har börjat falla och det börjar kännas lite mera normalt att tala om vinter och den stora skidtävling som går av stapeln den 1-5 mars 1995. Björn Persson på JVM-kansliet meddelar att hittills har 13 nationer med 300 personer anmält sig. De som får åka längst kommer från Australien och Nya Zeeland. Men fler anmälningar väntas till tävlingarna.

Björn Persson på JVM-kansliet i Centralskolan har hittills fått anmälningar från 13 nationer med 300 personer.

Informera gratis!

Alla föreningar får gratis annonsera i Kommunbladet om arrangemang som är offentliga. Anmäl dina arrangemang till Gällivare kommun Kultur - och fritidsnämnden 982 81 Gällivare

Ansvarig utgivare : Ralph Forsberg
Redaktör : Lars Israelsson Gällivare kommun 982 81 Gällivare
tel 0970-18115, fax 0970-14451
Foto: Lars Sundvall
Produktion : MG Tryck AB, Gällivare

November

1-25	Carin Olsson, utställning	Gällivare hembygdsmuseum
1-30	Anna Apelqvist, utställning	Centralskolans café
1-29	Lapptäcksteknik	Gällivare bibliotek
16-23	Filmfestival	Blå Forell
16-23	Filmfestival - lokala filmer	Centralskolans café
20-23	Museidagar	Gällivare Folkets Hus,
20-23	Lea Wikström - bildutställning	Adolf Henriksson hallen, Malmberget
20-30	Skogens barn - bilder från Vettasjärvi	Gällivare hembygdsmuseum
21-30	Kamratposten	Gällivare bibliotek
26	Bo Nilsson festival	Blå Forell, Gällivare hembygdsmuseum
26	Handboll MAIF-Sikeå	Malmbergets Sporthall
26	Volleyboll Hakkas - Hissen	Malmbergets Sporthall
27	Julmarknad	Gällivare hembygdsmuseum
27	Julmäsas	Gällivare centrum
27	Jul på torget	Adolf Henriksson hallen, Malmberget
27-30	Britt Hillbom, grafik och måleri	Centralskolans café
27-30	Ann-Sofie Pettersson, utställning	Gällivare hembygdsmuseum
27-30	LappLisa - musik och utställning	Blå Forell
30	A clockwork orange, teater	

December

1-2	Kamratposten - utställning	Gällivare bibliotek
1-8	Britt Hillbom, grafik och måleri	Adolf Henriksson hallen, Malmberget
1-30	Ann-Sofie Pettersson, utställning	Gällivare hembygdsmuseum
1-30	Bo Nilsson, musik och bildutställning	Gällivare hembygdsmuseum
1-30	Skogens Barn, bilder från Vettasjärvi	Gällivare hembygdsmuseum
3	Kulturdag med teater, sång, musik och maträtter från Ryssland, Georgien, Kurdistan	Gällivare Folkets Hus
4	Julmäsas/Julmarknad	Gällivare hembygdsmuseum, Kåkstan
6	Finlandsafton	Ullattigården hembygdsmuseum
10	Volleyboll Hakkas-Överkalix	Malmbergets Sporthall
10	Handboll MAIF-Östersund	Malmbergets Sporthall
11	Julmäsas/Julmarknad	Gällivare hembygdsmuseum, Kåkstan
13	Lucia	Centralskolans café
13-30	Pepparkakshustävling	Centralskolans café
16	Good Rock Café	Malmbergets SMU
18	Julmarknad	Kåkstan
25	Öppet på Åke på Toppen	
28	Hemvändarafton	Gällivare hembygdsmuseum
30	J P Nyströms - nyårskonsert	Blå Forell

Klipp ur och spara ✂